

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5248/2022
07.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владиславе Милићевић, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Пеко Обрадовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Петровић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3071/20 од 07.09.2021. године, у седници одржаној 07.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3071/20 од 07.09.2021. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3071/20 од 07.09.2021. године и пресуда Основног суда у Куршумлији П 207/20 од 10.11.2020. године, исправљена решењем истог суда П 207/20 од 09.06.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П 207/20 од 10.11.2020. године, исправљеном решењем истог суда П 207/20 од 09.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се наложи туженом да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: за душевне болове због умањења животне активности износ од 500.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 400.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 300.000,00 динара и за душевне болове због наружености исплати 50.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 29.09.2020. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, наложено је тужиоцу да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 136.617,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3071/20 од 07.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, са решењем о исправци од 09.06.2021. године, у ставу првом изреке, док је преиначена у ставу другом изреке у односу на трошкове поступка тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ...10/23- др. закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Куршумлији К 289/14 од 15.04.2016. године обе странке су оглашене кривима и то: тужилац због кривичног дела увреде из члана 170. у вези става 1. Кривичног законика извршеног на штету туженог јер је дана 08.09.2014. године око 19.15 сати са умишљајем и у урачунљивом стању у кладионици „ВВ“ устао, ухватио се за гениталије и без икаквог повода и разлога се обратио туженом погрдним речима (ближе наведеним у тој одлуци), а када га је тужени упозорио да се тако не понаша и захтевао да напусти његов локал, тужилац га је на вратима песницом ударио у пределу леве стране врата и вилице, док је тужени оглашен кривим због кривичног дела лака телесна повреда извршеног на штету тужиоца, дана 08.09.2014. године у 19,30 сати у ... у спортској кладионици „ВВ“ у стању урачунљивости и са умишљајем тако што је, када је тужилац устао са столице и пошао према излазним вратима више пута ударио тужиоца песницом по глави, гурнуо тужиоца на излазним вратима због чега је тужилац пао док је лежао тужени га је шутирао, којом приликом је тужилац задобио повреде у виду отока колена, огуљотине левог лакта, отока палца десне руке са крвним подливом испод ноктне плоче и нагњечења са крвним подливом у пределу теменослепоочног дела главе дужине 5 до 8 цм, ширине 2 цм услед, због чега су осуђени на казне ближе наведене у тој одлуци. У поступку вансудског обештећења тужени је исплатио тужиоцу износ од 30.000,00 динара. Вештачењем преко вештака медицинске струке утврђено је да се повреде које је тужилац задобио збирно квалификују као лака телесна повреда на горњој граници са тешком телесном повредом, при чему је повреда левог колена и сама представљала лаку телесну повреду на горњој граници, док остале појединачно нису излазиле из оквира лаких телесних повреда, да је животна активност тужиоца умањена за 10%, да је трпео физичке болове и страх чији су интензитет и дужина трајања ближе наведени у налазу да и да је дошло до наружености односно умањење естетског изгледа код тужиоца у виду храмања при ходу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, позивајући се на се на одредбу члана 200. Закона о облигационим односима у вези одредбе члана 192. овог закона. Оценили су да правичну накнаду нематеријалне штете тужиоцу представљају: за душевне болове због умањене животне активности 45.000,00 динара, за физичке болове 45.000,00 динара, за страх 45.000,00 динара и за душевне болове због наружености 15.000,00 динара, укупно износ од 150.000,00 динара. Закључили су да постоји допринос туженог настанку штете од 80%, имајући у виду да се пре задобијања повреда тужилац без икаквог повода и разлога обратио туженом погрдним речима, а када га је тужени упозорио да се тако не понаша и захтевао да напусти његов локал, тужилац га је на вратима ударио песницом у пределу леве стране врата и вилице, због чега је и он правноснажно осуђен и то на начин ближе описан у изреци кривичне пресуде, тако да наношење лаке телесне

повреде тужиоцу представља последицу афектног стања у коме се налазио тужени, видно испровоциран претходним понашањем тужиоца, због чега треба да му накнади само сразмерно део нематеријалне штете од 20%. Како је у вансудском поступку тужени исплатио тужиоцу 30.000,00 динара који износ представља 20% од претрпљене штете, тужбени захтев тужиоца је неоснован.

Врховни суд налази да је због бројности ове врсте спорова (накнада нематеријалне штете) и противречних одлука у погледу спорног питања које се односи на висину правичне накнаде нематеријалне штете зависно од тежине и бројности претрпљених повреда, као и степена обештећења у поступку вансудске исплате потребно уједначити судску праксу. Из тог разлога, на основу члана 404. став 2. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, применом члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова није правилно због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Пре свега, одмеравајући висину правичне накнаде нематеријалне штете тужиоцу у смислу одредбе члана 200. Закона о облигационим односима (ЗОО) у вези одредбе члана 232. ЗПП (слободна оцена) нижестепени судови су занемарили чињеницу да је критичном приликом тужилац задобио више повреда које се збирно квалификују као лака телесна повреда на горњој граници са тешком телесном повредом, што је довело до умањења животне активности код тужиоца од 10% и до наружности у виду храмања, услед којих повреда је трпео физичке болове (јаког, средњег и ниског интензитета) и страх чији су интензитет и дужина трајања ближе описани у налазу вештака. Због тога се не може прихватити као правилно становиште нижестепених судова да висину правичне накнаде штете тужиоцу представљају износи наведени у нижестепеним одлукама.

Поред тога, правилна примена материјалног права налагала је да нижестепени судови висину правичне накнаде штете утврде у време вансудске исплате од стране туженог (у износу од 30.000,00 динара) за сваки од тражених видова нематеријалне штете, што је овде изостало. Наиме, није разјашњено када је извршена вансудска исплата. Када дође до вансудске исплате, као што је то овде случај, судови имају обавезу да, имајући у виду квалификацију телесних повреда које је оштећени задобио (у конкретном случају лака телесна повреда на граници са тешком телесном повредом) и утврђени степен умањења животне активности (у конкретном случају од 10%), интензитет и дужину трајања физичких болова и страха и степен наружености (у конкретном случају у виду храмања) утврде правичну накнаду штете за сваки вид штете у време вансудске исплате према критеријумима важећим у то време, ценећи све околности конкретног случаја, а потом утврде висину правичне накнаде штете за сваки вид штете у време пресуђења према критеријумима важећим у то време, ценећи све околности конкретног случаја, те да уколико постоји допринос оштећеног настанку штете, оцене да ли је и у којој мери вансудском исплатом надокнађена штета, односно колико износи ненадокнађени део штете и да ли и у којој мери штетник треба да му накнади штету.

Имајући у виду да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни суд је укинуо нижестепене одлуке и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење да би се утврдиле наведене битне чињенице од којих зависи обим, односно висина тражене накнаде штете.

У поновном поступку, првостепени суд ће употпунити чињенично стање, имајући у виду примедбе из овог решења, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

Из изложених разлога Врховни суд је одлучио као у изреци применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Ивана Рађеновић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић